

УДОСКОНАЛЕННЯ СПРАВЛЯННЯ ПДФО В КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО ДОСВІДУ

Фінансовою основою функціонування держави є податки, адже саме вони забезпечують більшу частину доходів бюджетів, мобілізуючи грошові ресурси для фінансування державних видатків. У сучасних умовах господарювання податки виступають не лише джерелом наповнення бюджетів, а й дієвим інструментом державного регулювання економіки, тому вони виконують важливу роль як у забезпеченні фінансової стабільності держави, так і в досягненні соціального добробуту громадян.

Невідповідність податкових надходжень до бюджетів фінансовим потребам держави загострює проблему підвищення ефективності адміністрування податків і зборів, вирішення якої потребує системного підходу. В умовах динамічних змін, нестабільності економічної ситуації та низького рівня податкової дисципліни в Україні особливого значення набуває створення такої системи адміністрування податків, яка б відповідала потребам соціально-економічного розвитку держави, забезпечила зниження податкового навантаження, ініціювала поживлення ділової активності суб'єктів підприємництва, стимулювала інвестиційно-інноваційну діяльність та заохочувала платників до своєчасної сплати податків в повній мірі.

Здійснивши аналіз світового досвіду оподаткування доходів фізичних осіб [1; 2] в контексті справляння податку на доходи фізичних осіб (особистого прибуткового податку) нами визначено і обґрунтовано ряд пропозиції щодо удосконалення його мобілізації в частині наповнення дохідної частини державного і місцевих бюджетів та забезпечення соціальної справедливості при оподаткуванні. Зокрема, на нашу думку необхідно відзначити, що:

– реформи, які здійснюються у сфері оподаткування доходів фізичних осіб у різних країнах світу, включають такі основні напрямки модернізації як розширення об'єкта оподаткування при зниженні податкових ставок і прогресії при побудові їхньої шкали. Дана тенденція обумовлена, з одного боку, необхідністю підвищення трудової активності населення й забезпечення більш справедливого оподаткування фіскальних суб'єктів, що володіють різними рівнями доходів, а з іншого боку – посиленням боротьби з ухиленням від сплати податків;

– сучасне світове податкове законодавство використовує для обчислення прибуткового податку прогресивну шкалу процентних ставок, яка представляє собою виражену у відсотках частку податку стосовно оподатковуваного об'єкта, що зростає в міру збільшення розміру доходу платника податків. Прогресивні ставки податку найбільш повно демонструють один з найважливіших постулатів податкового права – принцип справедливого оподаткування;

– в контексті реформування механізму справляння податку на доходи фізичних осіб, на нашу думку, доцільно податкову соціальну пільгу застосовувати до будь-якого обсягу доходу фізичних осіб, тобто мінімальний прожитковий мінімум повинен відповідати неоподаткованому мінімуму доходів громадян, а із доходу понад цю суму – розраховувати податок на доходи фізичних осіб за прогресивною шкалою. Застосування помірних ставок сприятиме зниженню податкового навантаження на платників із низьким і середнім рівнем доходів та його поступовому підвищенню для заможних платників, що дозволить збільшити надходження до бюджету. Таким чином податкова соціальна пільга сприятиме дотримання принципу соціальної справедливості, а оподаткування податком на доходи фізичних осіб за прогресивною шкалою дозволить забезпечити інтереси фіску;

– іншим варіантом модернізації механізму справляння податку на доходи фізичних осіб може бути диференціація ставок податку залежно від джерел отриманого доходу, а саме пропонуємо запровадити менш прогресивну шкалу оподаткування для трудових доходів населення. Для нетрудових доходів громадян, отриманих у вигляді відсотків на вкладений капітал, здачу майна в оренду, нараховані депозити та інше, запровадити диференційовані ставки, але більші як 5% (на сьогоднішній день). Адже це доходи, отримані без вкладання фізичної праці та не пов'язані із погіршенням здоров'я та стану людини і не потребують достатньо вагомих зусиль;

– у майбутньому доцільно розвивати різні варіанти системи оподаткування доходів громадян, в тому числі актуальним є сімейне оподаткування, яке передбачає зменшення ставок податку для працюючого населення, яке має на утриманні неповнолітніх дітей, інвалідів, інших утриманців. Такий підхід дозволить зменшити надання соціальних трансфертів окремим пільговим категоріям громадян, зникне необхідність додаткової роботи працівників соціальних служб з перерахунку коштів населенню з особливими потребами;

– неправомірним, на нашу думку, є норма законодавства в Україні, яка передбачає сплату податку на доходи фізичних осіб не за місцем їх фактичної діяльності, а за місцем реєстрації. Такий підхід сприяє значному обсягу мобілізації податку на доходи фізичних осіб у великих

містах, а районні центри, як правило, та інші адміністративно-територіальні одиниці позбавлені таких надходжень.

Вагомою ділянкою роботи в частині мобілізації податку на доходи фізичних осіб є податковий контроль, а тому сьогодні повинні бути спрямовані зусилля органів податкової служби на ефективність і результативність податкового контролю. В даному контексті, на нашу думку, необхідно:

– удосконалити боротьбу з незаконним ухиленням від сплати податків і нелегальною мінімізацією податкових зобов'язань;

– активізувати роль попереднього документального контролю (камеральних перевірок) і підвищити фінансову та адміністративну відповідальність за результатами виявлених правопорушень;

– цілеспрямовано відбирати для проведення документальних перевірок найбільш частих порушників податкового законодавства.

Література:

1. Ставки оподаткування доходів фізичних осіб в деяких країнах світу. URL: <http://excitingfinance.com> (дата звернення 20.09.2018).

2. Небильцова В.М. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні в порівнянні зі світовим досвідом. *Наукові праці НУХТ*. 2012. № 44. С. 196-203.

Бойко Діана Романівна

ст. гр. Ф-42, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н. Петрушка О. В.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Пенсійне забезпечення є важливою складовою соціальної політики держави й одночасно вважається невід'ємним компонентом системи соціального захисту і соціальної безпеки. Від ефективності цієї системи залежить добробут населення та рівень стабільності в суспільстві. Важливим завданням на сучасному етапі соціально-економічних перетворень у нашій країні є реформування пенсійної системи. Адже від цього реформування залежить підвищення рівня соціального забезпечення пенсіонерів, забезпечення сталого розвитку держави. Хоч урядом, було здійснено ряд важливих кроків у реформуванні пенсійної системи, на сьогодні ми не спостерігаємо прогресу у вирішенні найгостріших соціальних проблем. Тож можемо сказати, що дана реформа є ще повністю незавершеною, адже: по-перше, пенсія не захищає від бідності;